

Orlogsværfter, og den engelske Marine bestilte mange Maskiner paa de private Værfter; men da man i 1859 i Frankrig begyndte at bygge store pantserslæbte Skibe, og da man i England saae, hvad man havde for paa den anden Side af Kanalen, og saae, at man maatte skynde sig for at naae til det samme Punkt, hvortil man var naaet i Frankrig, saa var det, at England begyndte at bygge store fuldkraftige Pantserskibe, men den Gang var allerede for mange Aar siden Jernstæbes Bygning indført paa de private Værfter. De tynde Plader havde man ikke indført for Krigsskibenes Bedkommende, men havde allerede i lang Tid anvendt dem i private Skibe. Man havde bygget store Skibe som „Scotia“, „Great Eastern“, „Great Britain“ og mange andre, og de private Værfter i England havde udviklet sig til en meget storartet Industri. Saa kom den engelske Marine og skulde have Pantserskibe, men paa de engelske Orlogsværfter havde man ikke Værksteder, der vare indrettede paa saadanne Skibes Bygning, og Folkene vare heller ikke vant til dette Arbeide. Da man nu i Hast maatte skaffe sig Pantserskibe, hvad gjorde man saa? Man henvendte sig til de store Fabrikanter, der havde Værksteder indrettede paa Jernstæbes Bygning, og Folk, der vare vant til at beskæftige sig med at arbejde i Jern, og man gjorde Bestillinger hos dem for i en Hast at faae saa mange store Pantserskibe, som Fabrikanterne vare i Stand til at levere. Jeg skal nævne, at der den Gang, det er henved 13 Aar siden, i Løbet af ganske kort Tid blev sat i Bygning ikke mindre end 11 store Pantserskibe, og af disse blev kun eet bygget paa Værftet i Chatham, nemlig „Achilles“, medens alle de andre efterhaanden bleve bestilte rundt omkring paa de private Værfter. Den Gang kunde man altsaa sige, at England lod bygge paa private Værfter, men nu arbejder man sig op paa sine egne Værfter; man har i høj Grad lagt Vind paa at uddanne og udvikle Orlogsværfterne til at kunne levere Pantserskibe, og det er efterhaanden lykkedes saaledes, at det ene Skib efter det andet bliver sat i Bygning; thi man maa ikke tro, at den engelske Regje-

ring er saa overordentlig vel tilfreds med de Skibe, som blive byggede paa de private Værfter, at den skulde foretrække dem for sine egne, tværtimod! Man har Skrivelser fra den daværende Overkonstruktør, hvori han kalder det Arbeide, der bliver gjort paa de private Værfter, for Sjufferi. Regjeringen selv gjorde sig al Tid for, at Marinens egne Værfter kunne blive indrettede til at bygge Skibe paa; man kostede mange Penge paa at sætte Værkstederne i den Stand, at der kunde bygges Pantserskibe derpaa, og Folkene uddannedes ogsaa til den Slags Arbeide. Saaledes gik det efterhaanden mer og mer frem, saaledes at, som jeg nævnte før, medens man begyndte med at bestille store Pantserskibe paa private Værfter, ville vi paa den sidste Flaadeflotilla fra England fra ifjor kunne se, at Flaaden tæller 51 store Pantserskibe, og at deraf 27 ere byggede paa Orlogsværfter og 24 paa private Værfter, og den Plan, som er nedlagt af Mr. Childers, den første Admiralitetslør, gaar ud paa at der hvert Aar skal bygges 20,000 Tons Krigsskibe, hvoraf 12,000 Tons Pantserskibe og 8,000 Tons Ikke-Pantserskibe, og af disse 20,000 Tons skulle de 4,000 eller en Femtedel bygges paa private Værfter, alt det Dvrigt derimod paa Marinens egne Værfter. Man ser altsaa, at England ingenlunde er i Færd med at gaa over til at lade bygge paa private Værfter, men at man tværtimod gaar i den modsatte Retning, idet man arbejder saa meget som muligt paa at faae bygget paa egne Værfter, men det forhindrer naturligvis ikke det ærede Udvalg fra at gjentage, hvad der for et Par Maaneder siden er sagt af Landstingets Udvalg, og hvorom man kunde have indhentet nærmere Erklæring — blandt Andre skulde jeg med Fornøielse have været til Tjeneste, dersom man havde henvendt sig til mig — det forhindrer ikke Udvalget fra at sige, at man i England er **begyndt** med at bygge Krigsskibe paa private Værfter. Ja, men man nedlægger dog Værfterne. Det er ganske rigtigt, man har nedlagt Deptford og Woolwich, 2 ubetydelige, intetsigende Værfter. Saavidt jeg veed, har der aldrig været bygget noget Skib paa disse Værfter. Woolwich havde, da jeg var i England, nogle Magasiner, Dplags-